తన ప్రాణ స్నేహితుడి పెళ్ళి కొచ్చిన సౌభాగ్యరావు, ఆ పెళ్ళి అయిపోగానే తనిహ బయల్దేరతానన్నాడు. ఆ ప్రాణస్నేహితుడు, "రేపు మధ్యాహ్నం భోంచేసి కోణార్కకి వెడుదూగానే. ఏలూరెళ్ళటం ఎంత సేపు? ఇవ్వాళ్టికి ఆగిపో" అన్నాడు.

"కనీసం పొద్దున్నే కృష్ణా ఎక్స్‌ప్రెస్‌కన్నా వెళ్ళనీ. నా సెలవులన్నీ నీ పెళ్ళి దెబ్బతో అయిపోయాయి తెల్సా" అన్నాడు సౌభాగ్యరావు. అనటమేంటి, వాదించాడు. అరిచాడు. జుట్టు పీక్కున్నాడు. అయినా ఆ స్నేహితుడు తన మాటే చెల్లాలని కూర్చున్నాడు.

మౌనం పాటించాడు సౌభాగ్యరావు. మర్నాడు పొద్దున్న తెల్లారకుండానే మూడోకంటి వాడి కూ్కడా తెలీకుండా పెళ్ళి పందిట్లోంచి అమాంతం ఆటోలోకి ఆ పైన సికింద్రాబాద్ స్టేషన్లోకి వచ్చి పడ్డాడు.

అప్పుడే కృష్ణా ఎక్స్‌ప్రెస్ కూతేసింది, బయల్దేరింది కూడా. హడావుడిగా ఎట్లాగో టికెట్ తెచ్చుకుని, తనకు ఎదురుగ్గా వచ్చిన పెట్టెలోకి అతను దూకేశాడు. సీట్లు చాలావరకూ ఖాళీగానే ఉన్నాయి. ఓ త్రీసీటర్‌లో కిటికీవైపు కూర్చుని స్థిమిత పడ్డాడు. సూట్‌కేస్ లోంచి ఏదో మాగజైన్ తీసి చదువుకోవటంలో నిమగ్న మయ్యాడు.

కాజీపేటలో బండి ఆగేటప్పటికి సౌభాగ్యరావు మగత నిద్రలో కలలు కంటున్నాడు; తను కృష్ణా ఎక్స్‌ప్రెస్‌లో మూడు గంటల కల్లా ఏలూరు చేరాట్ట; (కృష్ణా ఎక్స్‌ప్రెస్ విజయవాడ నుంచి గుంటూరు వెడుతుంది ఏలూరు వైపు వెళ్ళదు). సూట్‌కేస్‌లో తిన్నగా బాంకుకెళ్ళి భయంభయంగానే మేనేజర్‌ని విష్ చేశాట్ట, మేనేజర్ ఉగ్రనరసింహం మొహం కుంకం పులిమినట్టు ఎర్రబడిపోయింది. అతను కోపంగా వున్నాడు; "సెలవు పెట్టకుండా పొద్దున డ్యూటీ ఎగ్గొట్టి మధ్యాహ్నానికి తక్కుతూ తారుతూ వచ్చి వాలటానికి ఇది షెడ్యూల్డు బాంకు సర్వీసనుకున్నావా, చింతపండు బిజినెస్సనుకున్నావా ఇదివరకు చాలా సార్లు క్షమించాను....ఇప్పటిహ వదిలేదు లేదు. నీకు ఈ రోజుకు జీతం కట్ రా ముందుకు. మెమో అందుకో, ఆ పైన ఇంటికెళ్ళు."

తను ధైర్యం తెచ్చుకుని కళ్ళు మూసుకుని గబగబా అన్నాడు; "యాదగిరిగుట్ట....బస్సు.. పెళ్ళి....నో సార్ .... పెళ్ళి బస్సు .... యాక్సిడెంటు....సెల్ఫ్‌షేవ్డ్....నో, నో....అయామ్ షేవ్డ్....బస్ ఇన్ ది హాస్పిటల్....నో, నో, నో....పీపుల్ ఇన్ ది బస్....సారీ, ఎహ్. అదర్స్ ఇన్ ది హాస్పిటల్ .... దిస్ ఈజ్ ప్రసాదమ్" ఇలా తడబడుతూ అనేసి తను చటుక్కున సూట్‌కేస్ లోంచి పాలిథీన్ పాకెట్ తీసి మేనేజర్ టేబిల్ మీద పెట్టాడు. నాని పండు తనకోసం ప్రత్యేకంగా పాక్ చేసిచ్చిన బండి చక్రాల్లాంటి అరిసెలు ఆరడజనున్నాయి అందులో.

ఉగ్రనరసింహం తన వైపూ, పాకెట్ వైపూ మార్చిమార్చి చూశాడు. అనుమానంగా చూస్తూ అన్నాడు; "యాదగిరా, యాక్సిడెంటా.... అందుకు లేటా, ప్రసాదమా....అవునూ, యాద

గిరిలో అరిసెలు ప్రసాదంగా ఇవ్వటం నే నెప్పుడూ గమనించలేదే ''

తను చటుక్కున అన్నాడు, ''యస్సార్, వన్స్ అపాన్ ఏ టైమ్ నో సార్, బట్....లే టెస్టుగా ఇస్తున్నారు సార్. ఇటీవల అనకాపల్లి బిజినెస్‌మెన్ పాతిక టన్నుల బెల్లం దేవుడికి కానుక ఇచ్చుకున్నాట్ట సార్....అది ఖర్చయ్యేదాకా....అరిసెలూ....''

మేనేజరు తల కిందికి వంచి కళ్ళద్దాల్లోంచి ఇంకా అనుమానంగానే పైకోసారి చూసాడు. పాకెట్ అందుకొని వాసన చూసాడు. కొంచెం ప్రసన్నమయ్యాడు. చిరునవ్వునవ్వాడు. అన్నాడు కర్పూరం వాసన. ప్రసాదంలా బాగానే ఉన్నాయి ... సరే ఇవ్వాళెట్లాంటి దయితేనేం, నువ్వు మళ్ళీ కనిపించావు, అదే సంతోషం! టైమయింది వెళ్ళు. కౌంటర్ ఓపెన్ చెయ్యి. ఆండాళమ్మ దగ్గిర పొద్దుటి ఎక్కౌంట్ హాండోవర్ చేసుకో. ఇంకెప్పుడూ యాక్సిడెంట్‌లో పడి రాకు ''

''థాంక్యూ .... రాను సార్ .... ఐ మీన్, పడన్సార్'' - తను గబగబా కౌంటర్‌వైపు వెళ్ళబోయాడు. కుర్చీ తగిలింది.చేతికి.

—చటుక్కున మెలకువ వచ్చింది సౌభాగ్యరావుకి. అతని చేతికి తగిలింది కుర్చీకాదు,ప్లాట్‌ఫారం మీద పోతున్న పాన్‌వాలా జంగిడి! అతను చటుక్కున కళ్ళు తెరిచి చూశాడు. కాజీపేట బోర్డు కనబడింది. టైము చూసుకున్నాడు, తొమ్మిది. ఆకలి గుర్తుకొచ్చింది. అరిసెల కోసం సూట్‌కేస్ అందుకోబోయాడు. కానీ ఆలోచనొచ్చింది. 'ఒచ్చిన కల ఉత్తుత్తి కల కాదు. కత్‌తత్ తిలాంటి కల. ధృవ నక్షత్రంలాంటిది. తనకు దారి చూపుతోంది.

'బండి రైట్‌టైమ్‌లో నడుస్తోంది కనక ఒంటిగంటకు తను బెజవాడలో ఉంటాడు. డ్రైవరు బిఫోర్ టైమ్ వెళ్ళాడంటే పన్నెండు గంటలకే చేరిపోవచ్చు. అక్కడ్నుంచి నాన్‌స్టాప్‌లో గంటన్నర—మార్జినల్ లాసెస్ఆఫ్ టైమ్ కలుపుకున్నప్పటికీ మూడున్నరకల్లా తను ఏలూరు బస్‌స్టాండ్‌లో ఉండి తీరతాడు. అక్కడ్నుంచి తన అశోక్‌నగర్ బ్రాంచికి పావుగంట. అంటే సాయంత్రం షిఫ్టు మొదలయ్యే టైముకి తను బాంకులో ఉండి తీరతాడు. ఆ పైన ఉగ్రనరసింహం దగ్గర కథని కలలోలాగా జరిపించేసాడు. రెండు పూట్లకీ తను సంతకం పెట్టేస్తాడు. ఫినిష్.... మరం చేత తనిప్పుడు ఆ అరిసెల పాకెట్టు ముట్టుకోకూడదు. ఓకే, బాన్.' సౌభాగ్యరావు అరిసెల పాకెట్టు తీసే ప్రయత్నం విరమించాడు. టిఫిన్ కోసం కిందికి దిగుదామనుకున్నాడు కానీ సమయానికి కిటికీ దగ్గరికి కాఫీ [illegible]ంది. అతను కాఫీ తాగాడు.

సౌభాగ్యరావుకి మళ్ళీ ఆలోచనొచ్చింది. 'ఏ కారణం [illegible] సాయంత్రం షిఫ్ట్ కూడా బాంకుకు అందుకోలేకపోతే.... అసంభవం! అట్లా జరగాలంటే ఈ డ్రైవరు గుండె ఆగిపోవటమో, వంతెన పేలి కూలిపోవటమో, స్ట్రయిక్ కుర్రాళ్ళు అడురావటమో జరగాలి. వాతావరణంలో ఆ సూచనలేవీ లేవు. నో, నో, నో....నో, నో! తను సాయంత్రం షిఫ్టుకు అందుకొని తీరతాడు '

సౌభాగ్యరావు తృప్తిగా గుండె నిండా ఊపిరి పీల్చుకున్నాడు. లేచి నుంచుని పాకెట్ దువ్వెన్ని తీసి తల దువ్వుకున్నాడు. దువ్వుకొంటూ యాథాలాపంగా అటూ ఇటూ చూశాడు. సీట్ల మధ్య పార్టిషన్ గోడలులేని పెట్టె అది. ఆ కారణంగా పెట్టె అంతా అన్ని మూలలా కనబడుతోంది. ఆశ్చర్యంగా అంతా కలిపి పదిమందికన్నా ఎక్కువ లేరు పెట్టెమొత్తంలో. అతను అనుకున్నాడు. 'ఇదేమిటి, కాజీపేటకి అంతా ఖాళీ అయిపోయిందా? ఇక్కడ్నుంచి విజయవాడకి పదిమందేనా ఇట్లా అయితే ఈ ట్రెయిన్ వేస్ట్, మియర్ వేస్ట్' అతను మళ్ళీ కూర్చోబోయాడు. కానీ మళ్ళీ 'బండి ఇక్కడా ఇంతసేపాగిందేమిటా' అనిపించిందతనికి. 'ఓసారి కాలు దూడిద్దాం' అనుకున్నాడు. పెట్టె తున్నట్టనిపించింది. ఎట్లాగో తమాయించుకున్నాడు. ఆ పక్కనే నుంచుని చూస్తున్న జీడిపప్పు వాడు 'సుకులక్కీ లేదార్. ఇంకో పది నిముషాలు మీరి పెట్టెలోనే కూర్చునుండే జాలీగా సింగరేణి ఎక్స్‌ప్రెస్‌లో కాగజ్‌నగర్ వెళ్ళి కాగితం పరిశ్రమ వగైరా చూసొచ్చేవారు....ప్చ్, ఏమిటో '' అంటూ చెయ్యి అడ్డం పెట్టి నవ్వుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు.

'ఒక్క తన్ను తంతే బాగుండును పీణ్ణి' అనుకున్నాడు సౌభాగ్యరావు. వెనక్కు తిరిగి తను నమ్ముకున్న పెట్టె చూసాడు. దాని మీద 'సికింద్రాబాద్- కాగజ్‌నగర్' బోర్డుంది.

అట్లా చూస్తూండి పోయిన సౌభాగ్యరావు ఉండి ఉండి, నిట్టూరుస్తూ, నిస్సారంగా, నిస్తేజంగా పెట్టెలోంచి సూట్‌కేస్ తెచ్చుకుని ప్లాట్‌ఫారంమీద నడవటం మొదలుపెట్టాడు. తాపీగా కూర్చుని చుట్టకాల్చుకుంటున్న కూలి కనబడగానే వాడితో సౌభాగ్యరావు ''కృష్ణాలో వచ్చాను. అదెళ్ళిపోయింది. అర్జంటుగా విజయవాడ వెళ్ళాలి. ఏం చెయ్యమంటావ్?'' అన్నాడు. వాడు, ''వరంగల్ వెళ్ళిపొండి. అక్కడ పన్నెండింటికి జయంతి ఉంది'' అన్నాడు.

గుండుసూది పాత్రాధ్యక్షుల

కృష్ణా-జయంతి-కోణార్క్-వధ

దిగాడు. ప్లాట్ ఫారం మీదికి దిగి అటూ ఇటూ చూశాడు. అతని నెత్తిన పిడుగు పడ్డట్టయింది! మతిపోయింది. గుండె ఆగింది

ఆ పెట్టె తప్ప పట్టాల మీద కనుచూపుమేర దూరంలో ఏ పక్కనా మరి పెట్టెంటూ లేదు! ఇంజను అసలే లేదు!!

• • • •

అర నిముషానిగ్గాని అతను తేరుకోలేదు. తేరుకున్న తక్షణం అటు పోతున్న 'కిళ్ళీ-బీడీ-సిగరెట్' వాలాని నిలేసి అడిగాడు, ''పెట్టెలూ ఇంజనూ ఏమయ్యాయి?'' అని.

వాడు.ఓ వెర్రి మొహాన్ని చూసినట్టు ఎగాదిగా చూసి ''కృష్ణా ఎక్స్‌ప్రెస్సా, అదెళ్ళి పోయి చాలాసేపయింది గదార్ ....దాని స్టాపిక్కడ మూడు నిముషాలే గదార్ .... చదువుకున్న వారు మీరు కూడా ఇంతలేటుగావస్తారా.. రెండింటికి కోణార్క్ ఎక్కండి.... ఒహోయ్, పాన్‌బీడా, పాన్‌బీడా ....'' అంటూ. వెళ్ళిపోయాడు.

'కృష్ణా ఎక్స్‌ప్రెస్ వెళ్ళిపోయిందా. రెండింటికి కోణార్కా!'—రక్తమంతా ఒక్కసారిగా ఉడుక్కింది సౌభాగ్యరావుకి. కళ్ళు తిరుగు

సౌభాగ్యరావు కాళ్ళీడ్చుకుంటూ స్టేషను బయటికి నడిచాడు. 'అంతా కొత్త. ఎన్నో మాట్లు ఈ రూట్‌లో హైద్రాబాద్ వెళ్ళినా ఏనాడూ తనిక్కడ దిగిన పాపానపోలేదు. 'ఎట్లా ఇప్పుడు.' అనుకున్నాడు' అక్కడ ఆటోలున్నాయి.' వాళ్ళు అతన్ని చుట్టుముట్టారు. ఎవణ్ణడిగినా వరంగల్లుకి పదిహేనిమ్మనే వాడే. చివరికి అతను ఎక్కాడు. కాజీపేట నుంచి బలార్షా వెళ్ళే రైలుకట్టమీది వంతెన దాటగానే ఆటో, 'గుర్ర్‌ర్ర్—ఇష్ష్ష్—డబ్ డబ్ డబ్ ఢాబ్' అని చప్పుడుచేస్తూ ఆగిపోయింది. ''జర దిగండి సార్'' అన్నాడు ఆటోవాడు. సౌభాగ్యరావు దిగ్గానే వాడు అవలీలగా ఆటోని తిరగేసేసాడు. రెండు రెంచిలు మూడు స్క్రూ డ్రైవర్లు, డజను నట్లు, గ్రీజు డబ్బా వగైరా ముందేసుకూర్చుని రిపేరు మొదలు పెట్టాడు.

అయిదు, పది, పదిహేను నిముషాలు గడుస్తున్నాయి. వాడిది అవ్వదు. ఎప్పటికవుతుందో చెప్పడు. ఓపికచచ్చినసౌభాగ్యరావు, ''నేనింకో ఆటోలో వెడతాను. ఇప్పటికి ఎంతిమ్మంటావ్?'' అనడిగాడు. వాడు విసురుగా నుంచున్నాడు: ''గెట్ల పోతరు సార్! జరా ఆగండి. పూరా

పంద్రా రుపయే దేకర్ జావో (పూర్తిగా పదిహేను రూపాయలూ ఇచ్చి వెళ్ళు)" అన్నాడు. వాడి దౌర్జన్యానికి సౌభాగ్యరావు తెల్లబోయాడు. అంతవరకూ ఉన్న చిరాకు అమాంతం పదిరెట్లయి పోయింది. 'కనీసం వీణ్ణయినా రెండు తన్నాలి' అనుకున్నాడు మానసికంగా. కానీ రిపేరు అయ్యేదాకా ఇంకో పావుగంట ఆగాడు శారీరకంగా. చివరకి ఆటో బయల్దేరింది. హన్మకొండ ఊళ్ళోకిరాగానే సౌభాగ్యరావు, కుతూహలం ఆపుకోలేక "వెయ్యి స్థంభాల గుడి ఎక్కడయ్యా ?" అనడిగాడు వాణ్ణి. వాడు, "తీస్కపొమ్మంటారా?"అంటూ ఆటో పక్కకు తిప్పబోయాడు. సౌభాగ్యరావు కంగారుగా, "ఒద్దొద్దులే, వరంగల్లు పోనియ్యి.... అహఁహఁ పోనీండి డ్రైవరుగారూ, వరంగల్లు పోనీండి." అన్నాడు.

సౌభాగ్యరావు వరంగల్లు స్టేషను దగ్గర ఆటో దిగేప్పటికి టైము పదిన్నర. దిగీ దిగ్గానే అతను హడావుడిగా స్టేషను బుకింగ్ కౌంటరు దగ్గరికెళ్ళాడు. అక్కడ జనం చాలా నీతివంతంగా క్యూలో నుంచోమన్నారు. వాళ్ళు తిడుతున్నా సరే తోసుకుంటూవెళ్ళి బుకింగ్ క్లర్క్‌తో ఏదో అనబోయాడు. ఆ క్లర్కు, పక్క కౌంటరుకేసి బొటనవేలు చూపించాడు. సౌభాగ్యరావు అక్కడ్నుంచి బయటకొచ్చి రెండో కౌంటర్లో కెళ్ళి చూశాడు. బస్తాడు నోట్లు ముందేసుకుని లెక్కపెట్టుకుంటున్న అక్కడి క్లర్కు ఆ పక్క కౌంటరు చూపించాడు. సౌభాగ్యరావు అంటు కదిలాడు. అది మూసేసుంది. అయితే గుడిలో మెల్లగా అక్కడి అద్దం గుండా చూస్తే లోపలున్న నడివయస్సు స్త్రీ కనిపించింది. ఆమె తన చేతి అద్దంలో చూసుకుంటూ సొగసొలకబోస్తూ కుంకం బొట్టు పెట్టుకుంటోంది. ఇతను ఆ అద్దంమీద వేళ్ళతో కొట్టాడు. ఆమె, 'చుట్టూ తిరిగి లోపలికి రమ్మన్నట్టు' చూపుడు వేలితో సైగ చేసింది. సౌభాగ్యరావు గేట్‌లోంచి ప్లాట్‌ఫారం మీద కొచ్చి అవిడున్న బుకింగ్ గదిలో కెళ్ళబోతూ, సూట్‌కేసును గుమ్మంలో పెట్టి, ఎందుకైనా మంచిదని రుమాల్తో మొహం ఓ మాటు తుడుచుకుని, తలనోమాటు సీట్‌గా దువ్వుకుని నవ్వు మొహంతో లోపలికెళ్ళి ఆమె పక్కనే ఖాళీ కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. ఆవిడ అద్దంలో చూసుకుంటూ ఓర చూపుతో అంది.

సౌభాగ్యరావు, "నమస్తే మేడమ్ జయంతీ ఈ ఈ ఈ...." అన్నాడు.

"యేస్...!"

"జయంతి...."

"యేస్, నేనే జయంతిని....ఏం కావాలో చెప్పండి" విసుగుధ్వనించింది ఆమెగొంతులో.

"సారీ, మీరు కాదు మాడమ్, నాకు జయంతి ఎక్స్‌ప్రెస్ కావాలి.... ఎప్పుడొస్తుందో...."

ఆమె అతనివైపు చురుగ్గా చూసింది. అద్దం

బాధచూడలేక

చిట్టి : మమ్మీ ఎదురింటిఆంటీ వీణ వాయించేప్పుడు కళ్ళు మూసుకుంటుందెందుకూ అని అడిగింది.

మమ్మీ : వీణవాయించేప్పుడు వచ్చే శబ్దాన్ని వింటూ ఎదుటివారు బాధ చూడలేక అలా కళ్ళు మూసుకుంటుంది. చిట్టి అంది.

—యం. జనార్థన్

వారాసిగూడ.

టేబిల్ మీద పెట్టి అంది. "నన్నడుగుతారేంటండీ, నాగపూర్ సెక్షన్ టి. టి. సి. ని పట్టుకొని'....గుమాస్తాగారొస్తారు, ఆయన్నడగండి....ఎవర్ని ఏ దడగాలో తెలీక పోతే ఎలా..? సంస్కార్‌కే బినా కైసే రహతేహైఁ యేలోగ్:" (సంస్కారం లేకుండా ఎట్టా బతుకుతున్నారబ్బా ఈ మనుషులు) ఆమె చివాల్న లేచి వాని టీ బాగ్ అందుకుని చిరాగ్గా బయటకెళ్ళిపోయింది.

సౌభాగ్యరావు ఆమెని నమిలిమింగేసేట్టు చూశాడు. రెండు మూడు నిముషాల తర్వాత గుమాస్తా లోపలికొచ్చాడు. సౌభాగ్యరావు అదే ప్రశ్న గుమాస్తా నడిగాడు.

గుమాస్తా, "బయట బోర్డులో చూడకపోయారా?" అన్నాడు.

"చూశానండి. అవ్వి ఏప్రిల్ 82 నాటి టైమింగ్సు, ఇది అక్టోబరు 82 కదా. మారి ఉండొచ్చు గదా."

"అవునవును. కానీ మౌలాలీ నుంచి ట్రాన్స్‌ఫర్ అయి వచ్చి నేను నిన్ననే ఇక్కడ చార్జి తీసుకున్నాను....బెటర్, మీరు బయట టి.సి. రూమ్‌లో ఎవర్నయినా కనుక్కోండి.... వెళ్ళండి" తననెవరో తాడేసి లాగుతున్నట్టు హడావిడిగా ఆ గుమాస్తా బయటకెళ్ళిపోయాడు.

సౌభాగ్యరావు గేట్లోంచే తిరిగి మళ్ళీ వెనక్కొచ్చి టి.సి. రూమ్‌లోకి చూశాడు. అది శూన్యం! ఎవరూ లేరక్కడ. బుక్కింగ్ కౌటర్లు రెండింటిలోనూ కాళ్ళేటి దాంతాళ్ళంత క్యూలు తయారయున్నాయి 'ఆహా. ఎవణ్ణడగాలి! ఇప్పుడే అయిచావాలా ఈ వెధవ....ఆకలికూడాను. ఇదుగో ఇదుగో వీడెవడో నా నడకకు అడ్డొస్తున్నాడు. ఈడ్చి ఈడ్చి వీణ్ణి నాలుగు తన్నేస్తాను, శని ఒదిలిపోతుంది ఒరేయ్ సౌభాగ్యం, దౌర్భాగ్యం! యూ ఆర్ ఏ డర్టీ రెచెడ్ ఫ్లై ఇన్ ది ఫ్లేమ్'

....ఈసురో మంటూ సౌభాగ్యరావు స్టేషన్ బయటకు నడిచాడు. రూపాయిన్నర రిక్షాకిచ్చి బజారు సెంటరుకి చేరాడు. హోటల్లో భోజనానికి కూర్చున్నాడు. ప్రొప్రయిటరు ఇతని దగ్గర కొచ్చి కబుర్లు మొదలెట్టాడు. చివరికి, "ఆటోకి పదిహేనిచ్చారా, ఎక్స్‌ప్రెస్ బస్సు రూపాయి ఇరవై పైసలేగదండి, అయినా....ఇవ్వాళ జయంతి లేదను కుంటాను సార్" అన్నాడు. సౌభాగ్యరావుకి అన్నం కొరబోయింది. నీళ్ళు తాగాడు. దగ్గొచ్చింది. కక్కుకున్నంత పనయి సర్దుకున్నాడు. ప్రొప్రైటరు అంతటితో ఊరుకోక, "ఏం చేస్తార్ సార్, పాపం, కోణార్క్‌లో వెళ్ళండి" అనికూడా అన్నాడు. సౌభాగ్యరావుకి ఇంక అన్నం సయించలేదు. కంచంలోనే చెయ్యి కడిగేసుకొని ఆతృతగా మళ్ళీ రిక్షా ఎక్కాడు. స్టేషన్‌కొచ్చి పడ్డాడు.

స్టేషన్లో ఏదో బండి ఆగుంది. జనం ఆట్టే లేరు. హడావుడి లేదు. 'ఏదో పాసింజరై ఉంటుంది' అనుకున్నాడు అతను. గేట్లో నలుగురు టి.సి.లు నుంచుని మాట్లాడుకుంటున్నారు. 'ఎందుకైనా మంచిదని సౌభాగ్యరావెళ్ళి వాళ్ళల్లో ఒకణ్ణడిగాడు: "సార్, ఇవాళ జయంతి ఎక్స్‌ప్రెస్సుందా, ఎన్నింటికొస్తుంది?' ఆ టి.సి. ఇతన్ని ఎగాదిగాచూసి, "ఇదేంటండీ, ఎదురుగుండా ! జయంతి కాక అజంతా అనుకున్నారా !" (అజంతా ఎక్స్‌ప్రెస్ ఈ రూటులోకిరాదు.) అంతే సౌభాగ్యరావు ముందుకు ఒక్కదూకు దూకి ఎదురుగుండా ఉన్న పెట్టె ఎక్కబోయాడు. వెంటనే చటుక్కున ఆగిపోయాడు. వెనక్కినడిచి ఆ టి.సి.నే, "సార్, విజయవాడలోపల డిటాచ్ఆయ్యే బోగీలేవయినా ఉన్నాయా ?" అనడిగాడు. "ఏం, ఎంచక్కా ఆ పెట్టెలోనే మీ వూరు వెళదా మనుకుంటున్నారా ? అట్లాంటి పెట్టెలేవీలేవు....వెళ్ళవయ్యా బండి బయల్దేరుతోంది.' మళ్ళీ చూపుల్లో కోపం కక్కాడు సౌభాగ్యరావు. కానీ వెంటనే ఒక్క ఉదుటున బండి ఎక్కాడు – కాదు, బండిలోకి దూకాడు. వెంటనే బండి కదిలింది. స్పీడందుకొంది.

* * *

సీట్లో కళ్ళుమూసుక్కూర్చుని కాస్త కాస్త ప్రశాంతపడుతున్న సౌభాగ్యరావుకి ఆలోచనొస్తున్నాయి : "ప్రభువు దయామయుడు! ఎట్లాగోట్లా మళ్ళీ బండి ఎక్కించాడు. ఈ సస్పెన్సూ, ఈ టెన్షనూ, అసలివ్వాళ కొంపకు చేరతానా అనే దిగులూ– ఓహ్ ! టెర్రిఫిక్ ! అయితే,.... ఇప్పుడు తను బాంకు టైంకు చేరతాడా అని ! చేరక ఏం చేస్తాడు ? కొంచెం ఆలస్యంగా నైనా చేరి తీరతాడు...."

బండి నెక్కొండ స్టేషను దాటుతూండగా టి.టి.సి. వచ్చాడు. అటువెడుతూన్న వాడల్లా పక్కకిచూసి, చటుక్కున ఆగి, సౌభాగ్యాన్ని అడిగాడు :

"వరంగల్లులో ఎక్కారా ?"

''అవును.''

''ఎక్కడికెడుతున్నారు ?''

''విజయవాడ''

టి.టి.సి. తలెత్తి కనుబొమలు ముడుస్తూ చూశాడు.

''విజయవాడా ? విజయవాడకు వరంగల్ నుంచి ఎలా చెయ్యరు.''

సౌభాగ్యరావు మొహం హఠాత్తుగా మాడి పోయింది. నూతిలోంచి మాట్లాడుతున్నట్టు అన్నాడు. ''మీరుచెప్పేది నాకర్థం కావట్లేదు. ఎందుకు ఎలా చెయ్యరు ?''

''ఎందుకేంటి, అది రూలు! అయినా వరంగల్లులో ఏడెనిమిది నిమిషాలాగింది కదా, చెప్పి ఎక్కక్కర్లేదా? మీ ఇష్టమేనా?'' విసుగ్గా అన్నాడు టి.టి.సి.

''చెప్పెక్కే అవసరమేంటి, టికెట్ తీసుకున్నప్పుడు?''

''టికెట్ తీసుకున్నారా విజయవాడకా. ఎవడండీ ఇచ్చింది, తియ్యండి''

సౌభాగ్యరావు ఠీవిగా తన పాకెట్లోంచి టికెట్ తీసి చూపించాడు. టి.టి.సి. దాన్ని పరిశీలించాడు. అన్నాడు, ''సికింద్రాబాద్ నుంచి ఒస్తున్నారా ....ఓహో, కృష్ణాలోనా ....బ్రేక్ అఫ్ జర్నీ ఈ కాస్తాదూరానికి ఒప్పుకోరే, వరంగల్లో ఎలా దిగారు?''

''బ్రేకాఫ్ జర్నీ కాదు. పొద్దుట ఎక్కడమే పొరబాటున కాగజ్ నగర్ బోగీలో ఎక్కాను. కాజీపేటలో తప్పు గ్రహించాను. అప్పటికే కృష్ణా వెళ్ళిపోయింది........ఇవ్వాళ డ్యూటీ కందుకోవాలి....అందుకని....హడావుడిగా వచ్చి ఎట్లాగో దీన్నందుకున్నాను.''

మంచిది. మీరు చాలా చురుగ్గా హడావుడి పడగలరని తెలుస్తోంది. సంతోషం ....కానీ, దీని విషయం చూశారూ, ఇది జయంతి జనతా ఎక్స్‌ప్రెస్. నిజాముద్దీన్ టు బలార్షా టు వరంగల్ టు విజయవాడ టు మంగుళూరు. దీంట్లో అయిదొందల కిలోమీటర్లకి పైబడిన దూరాలకే టిక్కెట్లిస్తారు. అదీ విషయమండి! మీ టికెట్ ఈ ట్రెయిన్‌ది కాదు గనక చెల్లదు. మీరు మళ్ళీ టికెట్ తీసుకోవాలి. వరంగల్ను ( ) అయిదొందల కిలోమీటర్లంటే...''

టి.టి.సి.. తన బ్రీఫ్ బాగ్‌లోంచి పుస్తకం తీసి చూస్తూ మళ్ళీ అన్నాడు. ''యస్, గూడూరు, గూడూరుకు తీసుకోవాలి. ముప్ఫయ్ అయిదూ ముప్ఫయ్ అయిదూ డెభ్భై రూపాయలు. ఎవర్నీ అడిగి తెలుసుకోకుండా, ముందుగా చెప్పాచెయ్యకుండా బండి ఎక్కెయ్యటమే అనుకున్నారా?....దబ్బిస్తే రశీదిస్తాను.''

సౌభాగ్యరావు మొహాన కత్తివాటుకు నెత్తురు చుక్కలేదు. అతను టి.టి.సి. వైపు మిర్రిమిర్రి చూస్తూండి పోయాడు. అటువైపొచ్చిన ఇంకొక టి.టి.సి. ఈ టి.టి.సి ని ఇక్కడ చూసి ఆగిపోయి ఇతన్తో డైవర్ రోగ్ క్యాబోల్

పర్మిషన్

హరి! కొన్ని లారీల మీద అల్ ఇండియా పర్మిట్ అని రాసుంటుంది అంటే ఏమిటి? అడిగాడు రాజు.

ఆ....ఏముందీ ఆ లారీ ఇండియాలో ఎక్కడైనా యాక్సిడెంట్ చెయ్యవచ్చన్న మాట'' అన్నాడు హరి.

—బొబ్బిలి శ్రీనివాసరావు

ద్రాక్షారామ

రహే థునే క్యా భాయ్?' అన్నాడు. దగ్రుస ఈ టి.టి.సి. లేచాడు. ''చలో యార్, ఆ రహాం(హ(" అన్నాడు. ఇద్దరూ కలిసి హడావిడిగా ఇంజన్ వైపు వెళ్ళిపోయారు.

అంత వరకూ ఆ పక్కన టీ అమ్ముకుంటున్న ఆ ట్రైన్ అటెండెంట్ కుర్రాడు సౌభాగ్యరావు వైపు తిరిగి ''కేసు రాశాడా సార్?'' అన్నాడు.

సౌభాగ్యరావు బేలగా మొహం పెట్టాడు.

వాడు మళ్ళీ అన్నాడు ''లాభం లేద్సార్. దొరికితే వదల్డు. మహారూల్సు మనిషి....డబ్బివ్వకండి సార్, మండిపడతాడు....మీరు కోణార్క ఎక్కాల్సింది...ఏంటో !....పాపం !....ప్చ్ !'' వాడు వెళ్ళిపోయాడు.

* * * *

'తోమని పళ్ళాల వాడా
అడుగడుగు దణ్ణాల వాడా
ఆపద మొక్కుల వాడా
వడ్డికాసుల వాడా

దురిత దూరుడా, ఆది దేవుడా, వెంకటరమణా, గోవిందా, గోవింద.'—రేడియోలోంచి వస్తున్న గానం చెవుల్లో పడి, సౌభాగ్యరావు మనస్సు అప్రయత్నంగా ఏడుకొండలవాడి మీదికి పళ్ళింది. అతననుకున్నాడు. ''స్వామీ నన్ను దుఃఖ పెడుతున్నావా! ఈ ముండమోపి ఆరు గంటల బెజవాడ ప్రయాణంలో అడుగడుగునా నాకు పరీక్షలూ, కష్టాలూనా ఈ కాస్తలో ఇన్ని మలుపులా,...సికింద్రాబాద్‌లో ఎక్కినపుడు నాకు పక్క చూపు, సూటి చూపు తప్పైపై చూపనేది బొత్తిగా లేకపోవటమేమిటి బయటి చూపనేదయినా లేకుండా కాజీపేట స్టేషన్లో అంతసేపు పెట్టెకోనే కూర్చోవటమేమిటి! సరేనయ్యా, వరంగల్లులో ఈ దిక్కుమాలిన బండి ఎక్కేటప్పుడైనా టి. టి. సి.కి కనీసం కనిపించైనా ఎక్కాలనే దూరపు చూపు కూడా లేకపోవడమేమిటి ఇప్పుడిక్కడ ఫస్టే నేను వెళ్ళబోవని గూడూరుకి టికెట్ తీసుకోవలసి రావటమేమిటి ఉన్నదీ పోయె ఉంచుకున్నదీ పోయె అన్నట్టు డబ్బుతో బాటు పరువు కూడా పోతోందే శ్రీరామచంద్రా అసలు నువ్వున్నావా? ఉంటే ఏమిటీ నాయనా ఈ మాయ' నేనేం పాపం చేసానని నాకీ శిక్ష!....ఏడు డబ్బు తీసుకోట్ట జీళ్ళపాకంట వాడి శ్రాద్ధంట! ప్రతి ఉద్యోగీ ఇంతంత స్ట్రిక్టుగా ఫస్తే జనం బతికేదెలాగ. దేశం ఇప్పట్లో బాగుపడదు కాబోలు....నన్నీ పరిస్థితిలో ఇరికించిన ఓ ప్రభువా, నువ్వింత దయారహితుడవని అనుకోలేదు. నీ ఇంద్రజాలం నా నాడీ జలాన్ని స్తంభింపచేస్తోంది. ఏమిటింక దారి'....'— క్రమంగా సౌభాగ్యరావుకు కళ్ళు చెమ్మగిల్లాయి. మొహం వాడిపోయి విచారం అలుముకుంటోంది. పర్సు తీశాడు. మిగిలిన డబ్బు లెక్క చూసుకున్నాడు. ఇరవై తొమ్మిది రూపాయల ముప్పై

ఐదు పైసలు! కళ్ళల్లో నీళ్ళు సుళ్ళుతిరిగాయి. ద్రోణాచలం వెళ్లిపోయిచాలా సేపయింది. బండి నాగబ్బంచ దాటుతుండగా కోపంగా దూకుడుగా వచ్చాడు మొదటి టి. టి. సి. సౌభాగ్యరావు పక్కన కూర్చుంటూ అన్నాడు : ''బాస్టర్డ్ ! నన్ను అల్లరి పెట్టటానికి, బండిలో టికెట్ లేకుండా ఆరుగురెక్కారనీ, నాకు డబ్బిచ్చారనీ డ్రైవర్ గుసగుస లాడుతున్నాట్ట. ఎందుకయ్యా అంటే నేను వాడి ఫ్రెండ్‌ని రామగుండంలో ఊరికే ఎక్కించలేదని కోపం ? నేను పైస తిననని వాడికి తెలుసు. సార్, చాలా మంది ఉద్యోగులు దిగజారిన వాళ్ళే, కాదన్ను. కానీ అంతా కరప్టేనంటారా? ఇన్‌ఫాక్ట్ మీ ఆఫీసులో ఉన్న వాళ్ళంతా లంచగొండులే నంటారా ?..... బై ద బై మీరేం చేస్తున్నారు సార్ ?''

''బాంక్ కాషియర్‌ని— ఏలూర్లో''

''మీ పేరు ?''

''సౌభాగ్యరావు.''

''నా పేరు భీమారావు.... సరే.... మీ విషయం కొంచెం క్రిటికల్. రూల్సు ప్రకారం ఏం చెయ్యాలో చెప్పాను గదా కాదంటే అసలు టికెట్‌అంటూ ఉందికాబట్టి చూసీచూడనట్టు....''

చటుక్కున కొంచెం బతిమాలుతున్న ధోరణిలో సౌభాగ్యరావు అన్నాడు : ''ప్లీజ్ కొంచెం అర్థంచేసుకోండి. నాకు సెలవల్లేవు. ఈపూట ఈవెనింగ్ డ్యూటీకి అందుకోకపోతే నాకు చాలా చికాకులున్నాయి. మీకు డబ్బు కట్టాలన్నా డబ్బయి నా దగ్గిరలేదు''

''మీ దగ్గిర డబ్బులేదని రూల్సు జాలి చూపించవు గదా !''

''అదేసార్, రూల్సు కఠినంగా ఉన్నప్పుడు మనిషికి మనిషి సాయం చేసుకోకపోతే ఎట్లా?'

భీమారావు సౌభాగ్యరావు కళ్ళల్లోకి లోతుగా చూసాడు ? అయిదారు క్షణాలు నిశ్శబ్దంగా ఉండి తర్వాత పైకిచూస్తూసాలోచనగా అన్నాడు: ''అట్లా అంటారా '.... సరే, నేను మీకు చేసా

నసుకోండి, మీను నాకేం చెయ్యగలరు ?"

"మీకు నేనేం చెయ్యగల్నండి ! రెవెన్యూ వాణ్ణికాను, ప్రిన్సిపాల్‌ని కాను, కనీసం నాకు కళ్ళకొట్టయినా లేవు."

భీమారావు మొహంలో చిరునవ్వు తొంగి చూసింది. "మనిషికి మనిషంటున్నాను, ఏం చెయ్యలేనంటున్నారు, ఎట్లాగండీ !"

".... ... ."

భీమారావు మొహం హఠాత్తుగా గంభీరంగా మారింది. చటుక్కున నుంచున్నాడు. "సరే నాతో రండి" అంటూ పెట్టెచివరికి దారితీసాడు.

సౌభాగ్యరావు బిక్కచచ్చిపోయి మెల్లగా లేచాడు. అతని వెనకాల పడ్డాడు. పెట్టెకీ పెట్టెకీ మధ్య ఉండే నడవా ('వెస్టిబ్యూల్') లోంచి దాటబోయేసరికి సౌభాగ్యరావుకి భయం వేసింది. కారణం, అక్కడి జాయింటు ప్లేట్లు కిందికీ పైకీ ఊగుతున్నాయి, ఎట్లాగో దాటాడు. మొదటి పెట్టె, రెండో పెట్టె,....అతను టి.టిసి. భీమారావు వెనకాలపడి అట్లా పోతూ నే వున్నాడు. అతనికి అయోమయంగా వుంది. 'ఎందుకు రమ్మన్నాడు తన్ని? ఎక్కడికి తీసికెడుతున్నాడు? తన చేత చొక్కా, ఫాంటూ, వాచీ, ఉంగరమూ, ఊడతీయించడు గదా ఖర్మ'....ఓహో, అతని నిజాయితీ గురించి డ్రైవర్‌కు తనచేత చెప్పిస్తాడు కాబోలు'.... ఏంటోగోల, అర్థమయి చావటేదు' అనుకున్నాడు. అతనికి దోవలో వరండాల్లో సూట్‌కేసులు, బెడ్డింగులు వగైరాల గుట్టలు అడ్డొస్తున్నాయి. గులాబీల అంట్లున్న కట్ట ఒకటి అడ్డొచ్చి అతని పాంటు చిరిగి పోయేంత పనైంది. ఇంకోచోట పసివాళ్ళ మూత్రమో, నీళ్ళోకాని నిలువుగా ప్రవహిస్తోంది. వాటి మీంచి గెంతుకుంటూపోవటం అతనికి తప్పని సరైంది. అతనికి చిన్ననాటి పద్యం ఒకటి గుర్తుకొచ్చింది.

అడవులను పారునేరులు
బిలములు శైలమ్ములెసగ బీడుల నెన్నో
వడివడిగ దాటి పోవుచు
మృదనాధుని కొల్చు కోర్కె యేగెన్నరుడున్

....ఈపద్యం కవిగారు ఎవరోగాని, మహానుభావుడు తనిప్పు డీ స్థితిలో కొస్తాడని ముందే ఊహించి ఆ నాడు తెలుగు పుస్తకంలో కెక్కించుంటాడు ?"

అయిదో నడవాలో పరిస్థితి అరివీర భయంకరంగా వుంది! చెడుగుడులో కూతకెళ్ళిన కుర్రాడు ఎగురుతూ ఎడాపెడా చెడతిరిగేసినట్టు జాయింటు ప్లేట్లు రెండూ దేని ఇష్టం వచ్చినట్టు అది పైకి కిందకీ, అటుపక్కకీ ఇటు పక్కకీ తెగ ఊగిపోతున్నాయి, 'ఎన్నోసార్లు ప్రయాణించానుగాని ఇంత ఊపు నేను ఏ ట్రైన్‌లో చూళ్ళేదు' అనుకున్నాడు సౌభాగ్యరావు. దడుసుకున్నాడు. కూడాకొంచెం వాటిని చూడగా చూడగా అతనికి క్రిమంగా కళ్ళు తిరగటం మొదలు పెట్టాయి. అక్కడ పెట్టెకానుకుని అతను మూతకళ్ళతో నుంచుండి పోయాడు. గివ్వున ముందుకు దూసుకెళ్ళిన భీమారావు నిముషం తర్వాత సర్రున వెనక్కొచ్చాడు. చూశాడు. "ఇదా ....పర్వాలేదు. రండి.... దూకెయ్యండి" అంటూ తన చెయ్యి అందించాడు. సౌభాగ్యరావు ఆ చెయ్యి అందిపుచ్చుకుని అవతలికి దూకేశాడు. ఎదురుగుండా భగభగ మండే పొయ్యిలూ, పప్పు వండుతూ వంటవాళ్ళూను. భీమారావు "పాంట్రీకార్‌లో కొచ్చాం... పోనీ ఇక్కడే కాఫీ తాగుతూ మాట్లాడుకుందాం లెండి" అన్నాడు. కౌంటర్ దగ్గర నుంచుని "రెండుస్ట్రాంగ్ కాఫీ" అన్నాడు అటెండెంట్ చేతిలోంచి కప్పులందుకొని ఒకటి సౌభాగ్యరావుకిస్తూ "తీసుకోండి" అన్నాడు.

సౌభాగ్యరావుకి అయోమయమై పోయింది. భీమారావువైపు అనుమానంగా చూస్తూ కప్పు అందుకున్నాడు. రెండు మూడు గుటకలు అయ్యాక నవ్వుతూ అన్నాడు భీమారావు :

"మీరు మళ్ళీ టిక్కెట్టు తియ్యక్కర్లేదు. చెప్పానుగా రూలు పొజిషను. మీ విషయం వదిలెయ్యండి .... ఇహపోతే...." భీమారావు ఇంకో గుక్క పీల్చాడు, మింగాడు, గొంతు సవరించుకున్నాడు. పదిక్షణాలు గడిచాయి.

సస్పెన్స్ భరించలేక సౌభాగ్యరావు "చెప్పండి సార్" అన్నాడు.

"ఆఁ, ఏంలేదు మీరు తలుచుకుంటే నాకో సహాయం చెయ్యగలరు."

"ఏంటది?"

"మీకు పీర్‌లెస్ ఇన్వెస్ట్‌మెంట్ కంపెనీ గురించి తెలుసనుకుంటాను !"

"ఎప్పుడో ఏదో విన్నాను. కానీ... బాగా తెలీదు"

భీమారావు ఆశ్చర్యంగా మొహంపెట్టాడు "అదె, బాగా తెలీకపోట మేంటండి ! బ్రహ్మాండంగా పైకొస్తున్న కంపెనీ ! అనేకమంది నిరుద్యోగులకు, చిరుద్యోగులకు, ఆదాయంచాలని వాళ్ళకి వేలూ, లక్షలూ సంపాదించి పెడుతున్నది కదా !.... పోన్లెండి, వినండి. ఇది చిట్‌ఫండ్ కంపెనీయే అనుకోండి. కానీ ఎల్.ఐ.సి.కి దీనికీ చాలాపోలికలున్నాయి.... ఎల్.ఐ.సి.లో ఎటువంటి మరణానికైనా హామీ సొమ్ము ఇచ్చేస్తుంది కంపెనీ. పీర్‌లెస్‌లో అట్లాకాక ప్రమాదంలో సంభవించే మరణానికే హామీ సొమ్ము ఇస్తారు. ఆ సొమ్ముతోబాటు అంతవరకూ కట్టిన సొమ్ముకూడా ఇచ్చేస్తారు. ఎల్.ఐ.సి.లో కట్టాల్సిన ప్రీమియాల సొమ్ముకన్నా ఇందులో కట్టాల్సిన వాయిదాల సొమ్ము తక్కువ. ఎల్. ఐ. సి లో లాగా ఇందులో డాక్టరు పరీక్ష అవసరంలేదు. ఎల్.ఐ.సి. లాగా ఇది గవర్నమెంటుది మాత్రంకాదు. అదొక్కటే దీనికున్న ఆక్షేపణ. అయినా ఈ కంపెనీ ఉత్తరభారతంలో బాగా పాకింది. ఇంకా పాకుతోంది. ఇందులో ఏజంట్లుగాచేరి సర్టిఫికెట్లు- అంటే పాలసీంనుకోండి- అమ్మినవాళ్ళకమీషన్ పేరుతో డబ్బు బాగా సంపాదిస్తారు. ప్రతిఏడూ ప్రమోషన్‌మీద పైకిపోవచ్చు. ఏజంటు- స్పెషల్ ఏజంటు-సబ్‌ఆర్గనైజరు- ఇట్లావుంటాయి ప్రమోషన్లు. కష్టపడి పనిచేస్తే అయిదేళ్ళల్లో ఇన్‌స్పెక్టరవ్వవచ్చు. ఇక ఇన్‌స్పెక్టరు సంపాదించేది— ఒక్క కమీషన్ల మీద మాత్రమే-నెలకి ఇరవై వేలు తెలుసా ఇవికాక ఎన్నో ప్రోత్సాహక బహుమతులుంటాయి. ఒక్క ముక్కలో చెప్పాలంటే ఈ పీర్‌లెస్ కంపెనీలో డబ్బు దాచుకున్నవాడికీ ఏజంటుగా పనిచేసినవాడికీ జాతకం తిరిగిందే అనుకోండి "

"నన్నిప్పుడు ఒక సర్టిఫికెట్ తీసుకోమంటారు, అంతేనా?....నాకొచ్చేపన్నెండొందల్లోనూ కట్టింగులూ, అర్.డి.లూ పోనూ చేతికొచ్చేది ఎనిమిదొందలు !.... సారీ సార్ కొత్తవేమీ కట్టలేను."

పక పకా నవ్వాడు భీమారావు. "నో నో మీరు సర్టిఫికేట్ తీసుకోవటం కాదు నాక్కావలసింది. నా మిసెస్ ఇప్పుడు స్పెషల్ ఏజంటుగా పనిచేస్తోంది. పదిహేను మంది ఏజంట్లను ఆమె చూపిస్తే ఆమె సబ్-ఆర్గనైజర్‌గా ప్రమోట్ అవుతుంది. ఇప్పటికి పధ్నాలుగుమందిని రిక్రూట్ చేసుకోగలిగింది ఆవిడ. మీరు మీ మిసెస్ పేరు మీద ఆవిడ దగ్గర ఏజన్సీ తీసుకుంటే పదిహేను మంది పూర్తవుతారు. దటీజ్ మై రిక్వెస్ట్ "

సౌభాగ్యరావు ఇబ్బందిగా మొహం పెట్టాడు. అన్నాడు. "సేల్స్‌మాన్‌గా నేను బిజినెస్ చెయ్యలేనేమో సార్.... ఏదో కదలకుండా కుర్చీలో కూర్చుని ఉద్యోగం చేసుకొనేవాణ్ణి ! 'అమ్మా, బాబూ, అన్నా పాలిసీ తీసుకోండి' అంటూ వీధిలో పడలేనండి."

"అమ్మమ్మా అట్లా అనకండి !.... బాంకు వాళ్ళంటే సామాన్యులా ! పరిచయాలు, పరపతి,

స్థల ప్రభావం

"మన ప్రేమ చాలా పవిత్రమైంది డియర్ !" అంది సులేఖ.

"ఎలా ?" అడిగాడు సులేఖ్.

"సింపుల్. గుళ్ళో ప్రేమించుకుంటున్నాం గదా !" నవ్వుతూ చెప్పింది సులేఖ.

—బి.వి.యస్. బాబు
తెనాలి

ప్రతిష్ఠ, డబ్బు—అన్నీ మీవి '.... మీరింక నాకేం చెప్పకండి. మీరు దిగాలేగాని అద్భుతంగా బిజినెస్ చెయ్యగల్రు! ఏడాది తిరిగేసరికి పండంటి స్పెషల్ ఏజంటు అయిపోగల్రు !....''

సారీ సార్, మీరంటున్న హోదాలేవిటో నాకు తెలీవు. ప్రజాసేవకోసమే మేమున్నాం అని మేము అంటూంటాం కాబట్టి బాంకుకొచ్చిన ప్రతివాడూ తనకు అక్కడొక హక్కున్నట్లు ప్రవర్తిస్తూంటాడు. మాకున్న ప్రత్యేకతలేవిటో చెప్పండి! ఆఫీసరుగారి గేదె అని ఆమధ్య విపులలో ఒక కథ పడింది. చదివుంటారనుకుంటాను.

అడ్వాన్సుల రికవరీల్లో మా పరిస్థితి అంత చికాగ్గా ఉంటోంది. ఇంక ఫోర్జరీలు, దోపిడీలు దొంగతనాలు వగైరాలవల్ల రిస్కు పెరుగుతోంది, ఉన్న పరువూ పోతోంది. సాయంత్రం నేను ఇంటికెళ్ళటం ఆలస్యమైతే ఏ కేసులో నేను ఇరుక్కున్నానో అని నా మిసెస్ బెంగ పెట్టుకుంటూంటుంది! ఈ స్థితిలో నేను ప్రైవేట్ బిజినెస్ చెయ్యటం—ఇంపాసిబుల్ !''

ఇద్దరూ కప్పుల్ని కౌంటర్‌మీద పెట్టారు. సౌభాగ్యరావు డబ్బుతీసి ఇవ్వబోయాడు. అటెండెంట్ డబ్బు తీసుకోలేదు. ''మాదగ్గరా, మా అతిథుల దగ్గరా డబ్బు తీసుకోరు వీళ్ళు'' అన్నాడు భీమారావు

ఇద్దరూ పక్కకొచ్చారు. భీమారావు అన్నాడు. ''ఆల్‌రైట్ సర్, వదిలెయ్యండి.... మనం బిఫోర్ టైం, అంటే మూడున్నరకే విజయవాడ వెళ్ళిపోతాం. మీరు డ్యూటీకి అటెండ్ అవ్వగలరనుకుంటాను.... నేను ముందుకెళతాను. మీరు వెనక్కి వెళ్ళిపోగల్రుగదా! బై !'' భీమారావు హడావుడిగా వెళ్ళిపోయాడు.

సౌభాగ్యరావు మళ్ళీ గుండెలు చేతోపట్టుకుని పెట్టెలన్నీ దాటుకుని వెనక్కి తన సీట్లోకొచ్చి పడ్డాడు. టి. టి. సి. భీమారావుపట్ల స్నేహభావంతో అతని మనస్సు నిండిపోయింది. 'వండర్‌ఫుల్! తనదగ్గిర డబ్బు పిండాల్సినవాడు ఎదురు కాఫీ ఇచ్చి పంపించాడు. గొప్ప కేసు.' అనుకున్నాడు అతను.

* * *

గంగినేనికీ కొండపల్లికీ మధ్య మనిషిలేని లెవెల్ క్రాసింగ్ దగ్గర రైలు ఆగింది. చాలామంది బండి దిగారు. సౌభాగ్యరావుకూడాదిగాడు. రేండేళ్ళ పిల్లాడి కాలు పట్టాలమధ్య ఇరుక్కుపోయింది. వాడు ఆ కాలు లాక్కోలేక కూర్చుండిపోయి ఏడ్చిఏడ్చి ఎక్కిళ్ళలోకిదిగాడు. అక్కడే వాడి తండ్రీ, ఇంకా అయిదారుగురూ విశ్వప్రయత్నం చేస్తున్నారు, ఆ కాలు బయటికి తియ్యటంకోసం. డ్రైవరు డీజిల్ ఆయిల్ తెచ్చి పిల్లాడి కాలుమీదపోసి ఒడుపుగా లాగాడు. కాలు బయటికొచ్చేసింది. రైలు బయల్దేరింది.

ఈ అరగంట లేటూ సౌభాగ్యరావుకు ఆరు

గాలి మహత్యం

రోజూ ఎందరు చచ్చిపోతున్నారో తెల్సా ! నేను గాలిపీల్చి వదిలినప్పుడల్లా ఒకరన్న మాట అన్నాడు పోజుగ్రలావ్.

అలాగా పాపం! మరి ఏదైనా మంచిటూత్ పేస్ట్ వాడకపోయారా అన్నాడు అమాయకరావ్.

—కొప్పరపు నాగేశ్వరరావు
నరసరావుపేట

యుగాల లేటులాగా అనిపించింది. అతననుకున్నాడు. 'రెండున్నరకి విజయవాడలో హౌరా వెళ్ళే ఈస్టుకోస్టుంది. అది లేటయితే బావుణ్ణు దాన్నందుకోవచ్చు. పవర్‌పేటలో దిగొచ్చు కానీ.... అది సాధారణంగా.... లేటవదు. కనక తనకింక నాన్-స్టాప్ బస్సే గతి! బండి దిగి తొందరగా బస్‌స్టాండు వెళ్ళిపోవటం ఉత్తమం.

టైము నాలుగవుతూండగా బండి బెజవాడ ప్లాట్‌ఫారంమీదకెళ్ళి ఆగింది. సౌభాగ్యరావు కిందికి దిగాడో లేదో టి. టి. సి. భీమారావు హఠాత్తుగా ఎక్కడ్నుంచో ప్రత్యక్షమయ్యాడు. అన్నాడు ''హలో సార్, జస్టేమినిట్!.... ఇందాక వివరంగా చెప్పలేదు. ఏజంటుగా మీరు ఫస్టియర్‌లో పన్నెండువేలు కలెక్షను చూపించారనుకోండి, మీకో గోల్డుకప్పుతోపాటు, ఏడున్నర శాతం స్పెషల్ కమీషన్ ఇస్తారు. యాభైవేలుచేస్తే టెలివిజన్ సెట్టూ, లక్షచేస్తే స్కూటరు ఇస్తారు. ఫీల్డాఫీసరుగా మీరురిటైరయితే-డెఫినిట్‌గా అవుతారనుకోండి – గ్రాట్యుయిటీ, ఎక్స్‌ట్రా కమీషన్ వగైరాలు కూడా వస్తాయి.... మీ భార్య పేర ఏజన్సీ విషయం ఆలోచించండి....''

''నాది బిజినెస్ టెంపర్‌మెంటు కాదని చెప్పానుగదండీ! ప్రతి అడ్డమైనవాణ్ణీ నేను బతిమాలలేను. నన్నొదిలెయ్యండి, ప్లీజ్ .... వస్తాను.''

భీమారావు సౌభాగ్యరావు భుజంమీద చెయ్యేసాడు. ''జస్ట్ వన్ పాయింట్ '.... మీ ఊళ్ళో సౌమ్యాచారి అని వున్నాడు చూసారా, మధులత హోటల్ ఎదురుగుండా ?.... అతను టి. టి. సి. చేస్తూ రిజైన్ చేసి ఇందులో ఫీల్డు ఆఫీసర్‌గా రిటైరయ్యాడు, తెలుసా ?'' ఈ డబ్బుతో కట్టిందేనండీ ఆ మూడంతస్తుల మేడ! ఇంకా.... మీ కౌన్సిలర్ ఖామేనీ! బస్‌స్టాండు భూతలింగం, లారీ ఓనరు లంపట్‌మల్‌జైన్ ఇంకా, ఇంకా, మీ ఊళ్ళో ఎందరో ఉద్యోగులూ నిరుద్యోగులూ షేర్లూ కార్లూ ఎట్లా సంపాదిస్తున్నారంటారు....''

విసుగ్గా తన భుజంమీంచి భీమారావు చెయ్యి తీసేస్తూ సౌభాగ్యరావన్నాడు. ''నాకు బస్సు టైమవుతోంది నన్ను వెళ్ళనిస్తారా ?'

''డెఫినెట్లీ, వై నాట్ .... ఎందుకైనా మంచిది, నా హౌస్ అడ్రస్ తీసుకోండి. మీరు ఎప్పటికొప్పటికి పీర్‌లెస్ ఏజన్సీ తీసుకోవాలనుకొని తీరతారు. నాకు తెల్సు. అప్పుడుమాత్రం నన్ను జ్ఞాపకం ఉంచుకోండి, ప్లీజ్! జస్ట్. జస్ట్.... భీమారావు తన బాగ్‌లోంచి తెల్లకాగితం ముక్కతీసి తన అడ్రసు దానిమీద గబగబా బరికి, సౌభాగ్యరావు చేతిలో కుక్కాడు.

సౌభాగ్యరావు విసురుగా కదిలాడు.

వెనకనుంచి భీమారావు అంటున్నాడు.

''మీ కలెక్షన్స్ విశాఖపట్టణంలో నేను కట్టించగల్నండోయ్, మీరెళ్ళక్కరలేకుండా! నా దగ్గిర తీసుకుంటే అదీ బెనిఫిట్ '....''

వెనక్కి తిరిగి చూడనుకూడా చూళ్ళేదు సౌభాగ్యరావు. ఓవర్‌బ్రిడ్జి మెట్లెక్కబోతూ ఎందుకయినా మంచిదనుకొని కూలీనడిగాడు. ఏలూరుకు ఇప్పుడేదైనా ఎక్స్‌ప్రెస్సుందా ? అని.

వాడు ''అదేంటండీ ఈస్టుకోస్టు! నాలుగో నెంబరు మీదుందిగందా!'' అన్నాడు.

సౌభాగ్యరావు పరుగుతో – కాదు, ఎగురుతూ– అవతలివైపుకు వెళ్ళి చూసాడు. అక్కడ బండీ ఏదీలేదు. కానీ దూరంగా హోమ్‌సిగ్నల్‌దగ్గర మాత్రం ఎల్. వి. బోర్డున్న పెట్టె కనబడుతోంది. ''అదేనా, వెళ్ళిపోతున్నట్టుందే!'' అన్నాడు, దూరానున్న కూలీతో.

వాడు ''ఎలిపోతావుందా, అట్టయితే ఇంతే సంగతి. ఎల్లిపోక ఆగుద్దా యేంది, గంటన్నర లేటుగా వొచ్చింది '.... ఆరున్నరంగామాల కోణార్క. దానికెళ్ళండి'' అంటూ జయంతి బండివైపు వెళ్ళిపోయాడు.

కొంతలోకొంత ప్రశాంతపడిన సౌభాగ్యరావు మనస్సు మరొకసారి దారుణంగా మూలిగింది! కాదు, రోదించింది. అతనికి స్పృహ తప్పినంత పనైంది. కనుమరుగయ్యేదాకా ఆ ఎల్. వి. బోర్డువైపే చూస్తుండిపోయాడు.

అయిదు నిముషాలకి తేరుకున్నాడు. గాలి తీసేసిన సైకిల్‌టైరు మొహంతో నాలుగడుగులు వేసాడు. చేతిలో అడ్రసుముక్కఉన్న విషయం జ్ఞాపకం వచ్చింది. అతి తీక్షణమైన కసితో దాన్ని ముక్కలు చేసాడు. కాదు. ముక్కలు, ముక్కలు, ముక్కలు, ముక్కలు, ముక్కలు, చేసాడు. హఠాత్తుగా ఒక ఆలోచనొచ్చింది. హిగ్గిన్‌బాదమ్సు వాణ్ణడిగి బస్‌స్టాండ్ ఎంక్వైరీస్ నెంబరు సేకరించాడు. పబ్లిక్‌కాల్ టెలిఫోన్ దగ్గరికెళ్ళాడు. ఆ నెంబరు పిలిచాడు. అవతలి పక్క పలికింది అమ్మాయి. టక్కున కనెక్షన్ కట్ అయిపోయింది! అతను తెల్లబోయాడు. మళ్ళీ డబ్బేసి మళ్ళీపిలిచాడు, మళ్ళీ ఆ అమ్మాయి పలికింది, కానీ కట్ అయిపోయింది. యాథాలా

మిత్రలాభం

స్నేహం కాని స్నేహం

అది 1971వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల. బందరు హిందూ కాలేజీలో బి. కాం. మొదటి సంవత్సరంలో చేరాను. కాలేజీకి దగ్గరగా వుంటుందని నక్కల తోట (ఇపుడు భాస్కరపురం) లోనే అద్దె రూము కోసం వెదకడం ఆరంభించాను. తిరగ్గా, తిరగ్గా నోబుల్ కాలేజీకి వెళ్ళే వీధిలో ఓ సింగిల్ రూం దొరికింది. నేను రూములోకి వెళ్ళిన నాలుగైదు రోజులకి ఓ లెటర్ వచ్చింది నా రూముకి. పైనపేరు రాజేంద్ర అని వుంది. అడ్రసైతే కరెక్టే. సడన్‌గా గుర్తొచ్చింది అంతకుముందు ఆ రూములో వుండి వెళ్ళిన కుర్రాడి పేరు అదని. ఐతే అతడు ఆ వూరే వదిలి వెళ్ళడం వల్ల వుత్తరం నాతోనే వుండాల్సి వచ్చింది. చాలా బరువైన కవరు. ఫ్రమ్ ఎడ్రసు లేదు....ఏం చేయాలో తెలీక, పోనీ లోపల ఫ్రమ్ ఎడ్రసు వుంటుందేమో చూసి పంపించేద్దామని కవరు చించాను. రెండు వాక్యాలు చదివాక పూర్తిగా చదవకుండా వుండలేకపోయాను. గుర్తున్నవి మాత్రం రాస్తాను.... "డియర్ రాజేంద్రా.... నిజంగా మీ పరిచయాన్ని మరచిపోలేను. ఆరు నెలల పాటు వుత్తరాలు రాసుకుని, ఎవరెవరమో తెలీకుండానే, అభిమానించుకుని ఒక్కసారి కల్సుకోవడం ఎంత థ్రిల్లింగ్. కలం స్నేహం ద్వారా మనల్ని కలిపిన రేడియో సిలోన్‌ని ఎన్నడూ మరచిపోలేను. కలం స్నేహంలో ఇంతటి మాధుర్యం వుంటుందని మొన్న మొదటి సారిగా మిమ్మల్ని చూసినప్పుడే తెల్సింది మీ వుత్తరాల్ని బట్టి వూహించిన దానికంటే మీరు మరీ బావున్నారు. ఉత్తరాలు అంత సౌమ్యంగా రాస్తారు, మీరు మాత్రం మరీ అంత యాక్టివా? మరీ సినిమా హాల్లోనే అలా నా మీదకి వాలి....ఛీ....బాబోయ్ ఎంత సిగ్గేసిందో.... అయినా మొదటి పరిచయానికే ఎంత ధైర్యం!

ఎందుకో నేనూ ఎదురు చెప్పలేకపోయాను. మీ మాటల తియ్యదనం మహత్యం అది! రూములో ఎవరూ వుండరని చెప్పి తీసుకెళ్ళి, మీ రూమ్మేట్‌ని బయటికెళ్ళమని బ్రతిమాలి.... పాపం ఏకాంతం కోసం ఎంత కష్టపడ్డారు! మీ కష్టానికి తగిన ఫలితం లభించింది కదా.... ఎందుకో నాకు తెలీకుండానే.... "చాలా ఘోరంగా సాగిందిలెండి ఆ లెటర్! చివర్లో" మరలా ఎపుడు కల్సుకుందాం? మాపిన్ని నెలకోసారి మాత్రమే బందరు వస్తుంది. తనతోనే కల్సిరావాలి గదా....అంచేత వచ్చేనెలలో వస్తాను....ఈ సారి ఎక్కడ కల్సుకుందాం?....శిరీషకుసుమ" అమ్మతల్లో ఎంత ధైర్యం పాపా! అని గుండెలు బాదుకున్నాను. మరి మనవాడి ఎడ్రస్‌లేదు కదా! ఎలానో ఆమె లెటర్స్‌లోని క్లూలు, పోస్టల్ స్టాంపుచూసి ఆమె ఎడ్రస్ వూహించి వివరంగా, వీలైనన్ని నీతి పాఠాలు చెప్తూ కవర్ రాశాను. అందిందో లేదో తెలీదు కానీ, మళ్ళా నా రూముకి వుత్తరాలైతే రాలేదు ఇన్నేళ్ళు గడిచినా, ఎపుడు 'కలం స్నేహం' అన్న మాట విన్నా ఆ వుత్తరమే గుర్తొస్తుంది.అలా వుంటాయి కామోలు్స కొన్ని కలంస్నేహాలు! నేనైతే ఎప్పుడూ స్నేహాల జోలికి పోలేదు (ఇలా కలం జోలికి తప్ప!) ఆ రాజేంద్ర, శిరీషలు ఎక్కడున్నారో, ఎవరో నాకిప్పటి వరకూ తెలియరాలేదు!

—ఆర్. గురుమూర్తి
రామచంద్రాపురం

నిజమండి మంది కేవలం కలంస్నేహంమాత్రమే!సాంయంత్రం

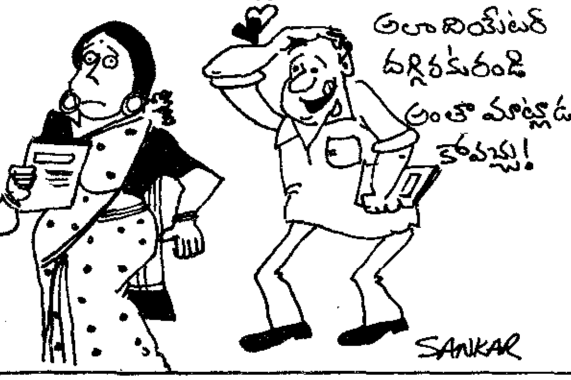

పంగా చూట్టంలో గోడమీద అంటించిన 'ఫోను పని చెయ్యటంలేదు' నోటీసు దృష్టిలో పడింది. చిరాగ్గా, అది విరిగిపోయేంతఫోర్సుతో హాండిల్‌ని క్రెడిల్ మీద తపీమని కొట్టాడు. 'ఇంక నిమిషం కూడా వేస్టు చెయ్యకూడదు' అనుకున్నాడు.

గబగబా బ్రిడ్జి దాటాడు. రిక్షాలో బస్‌స్టాండు కెళ్ళాడు. ఇంకా వెళ్ళలేదు, ఏలూరుకు నాన్-స్టాప్ బస్సు అవుట్‌గేటుగుండా వేగంగా వెళ్ళిపోతూ కనిపించింది. లోపలికెళ్ళి ఎంక్వయిరీలో కనుక్కున్నాడు, మళ్ళీ ఎక్స్‌ప్రెస్ బస్సు ఎన్నిగంటలకని. "మూడున్నాయి. ఒకటి లేట్‌లో వుంది, ఇంకోటి కాన్సిల్ అయింది మూడోది ఆరింటికి." అంది అక్కడిఅమ్మాయి.

ఎక్కడ కూర్చుని బావురుమని ఏడిస్తే గుండె బరువు తగ్గుతుందో సౌభాగ్యరావుకు అర్థంకాలేదు. అటూ ఇటూ పిచ్చిచూపులు చూస్తూ బెంచీమీద కూలబడ్డాడు, ఒళ్ళో సూట్‌కేసు పెట్టుకుని, దానిమీద మోచేతులు పెట్టుకుని, అరిచేతుల్లో వంచిన మొహంపెట్టుకుని!

చటుక్కున జ్ఞాపకం వచ్చింది, ఆరుగంటల బస్సుకన్నా ఆరున్నర కోణార్కను నమ్ముకోవటం మంచిదని! ఆ వెంటనే స్ఫురించింది, స్టేషన్‌లో కోణార్కకు ఎప్పుడూ పెద్ద క్యూ ఉంటుందని! టైము చూసుకున్నాడు. పావు తక్కువ అయిదు: కాళ్ళీడ్చుకొంటూ బయటకొచ్చాడు. స్టేషనుకు రిక్షా ఎక్కాడు.

కోణార్క్ ఎక్స్‌ప్రెస్‌లో కూర్చునున్న సౌభాగ్యరావుకి ఆలోచనలొస్తున్నాయి. "తను కృష్ణాఎక్స్‌ప్రెస్‌లో సరాసరి రాలేకపోవటంవల్ల వచ్చిన నష్టం ఎంతంటే, వరంగల్లులో పద్దెనిమిది, బెజవాడలో నాలుగు, సూపర్‌ఫాస్టు ఎక్స్‌ప్రెస్ తాలూకు అదనపు చార్జీ రెండు - మొత్తం ఇరవయినాలుగు రూపాయలు! దీనికితోడు ఒక రోజు జీతంనష్టం .... తాపీగా ఈ కోణార్కకే తను బయల్దేరుంటే ఇక్కడ ఇరవైరెండూ, సికింద్రాబాద్‌లో ఆటోచార్జీ ఆరూ, వెరశి ఇరవై ఎనిమిది రూపాయల డబ్బయినా మిగిలుండేది గదా!

అసలు రేపు ఆఫీసులో అందరిముందరా ఉగ్రసరసింహం తనకు అందివ్వబోయే మెమో మాటేమిటి? ఇంతవరకూ తన జీవితంలో ఎన్నడూ తనకు జరగని అవమానమిది! అన్ని నష్టాలకన్నా ఇది గొప్ప నష్టం! కాదు - క్షోభ! మానమే పోయాక మనిషేమిటింక (... ఇదసలు ఒకరకమైన దరిద్రం.... కృష్ణా - జయంతి— పీర్‌లెస్ దరిద్రం .... ఇట్లాంటి దరిద్రం నెలకొకటి తగిల్నా చాలు, ఆత్మవిశ్వాసం హరించుకుపోయి హడావుడిగా యాభై ఏళ్ళకే రిటైరయిపోతాడు అభిమానం గలవాడెవడైనా ఛీ! ఛీ!